

[Hagen Hagensen]

det må være sådan, at borgerens personlige forhold ikke må gøres til genstand for offentlig beskuelse, altså forstået på den måde, at heller ikke private må kunne udøve en sådan udstilling af den enkelte borger.

Men når det er sagt, skal vi også føje til, at der ikke er spor tvivl om, at vi naturligt skal gøre brug af den moderne databehandling, der er kommet, og som på mange, mange måder er os en god hjælper. Men det er vel netop denne moderne databehandling, der har gjort, at vi overhovedet skal have en lovgivning om disse forhold, fordi den har indført ting, der gør det så nemt at komme til at gøre noget forkert; sådan kan man vel sige det.

Når vi går i gang med dette her, må vi først og fremmest gøre os klart, hvad et register egentlig er, for det er jeg egentlig ikke helt klar over, det tror jeg nok vi skal drøfte en hel del, når vi når dertil. Jeg har et sagførerarkiv, som jeg har nogle kort stående over; er det noget, der hører ind under dette, og hvordan skal det tages med? Der er mange ting, vi skal klare, før vi overhovedet kan finde frem til, hvad det er, vi går i gang med.

Det er jo således, at de to regeringsforslag er delt op i offentlige registre, hvor man kun medtager dem, der går på edb-basis, og øvrige registre, nemlig dem, der er private, hvor man tager det hele med. Det er et spørgsmål, om der er rimelig grund til at have en sådan opdeling; der er mange fælles træk, men der er vel også meget, der er forskelligt mellem de to områder. Om de to forslag, der er fremsat af retsforbundet og det radikale venstre, kan man sige, at de omfatter alle registre, og for mig at se har begge forslagene ét gode: de tager udgangspunkt i at sikre borgernes fred og frihed, og en sådan bestemmelse finder jeg er noget af det, vi skal søge at få med ind i den lovgivning, der måtte blive følgen, hvad enten man kommer til at bygge væsentligst på det ene eller det andet system.

Moderne datateknik, der intet glemmer, indebærer uoverskuelige muligheder for, at der ophobes oplysninger, der let bevarer og let kaldes frem ikke mindst ved brug af kodenøgler. Når det gælder personregistrering, gør anvendelse af fællesnøgler, som CPR-numre er, det let at foretage samkøring af andre uvedkommende registre. Det giver herved mulighed for at blotlægge en persons

hele liv og færden. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpå, men vi ved alle sammen fra den drøftelse, der har været igennem længere tid, hvor meget der i realiteten kan blive bragt ind med en sådan brug. Det kan altså ske ved brug, men det kan minsandten ske også ved misbrug, og så er det problemet for os, der skal lovgive: hvordan beskyttes borgeren?

Jeg er bange for, at jo længere vi kommer ind i det, jo mere vil det vise sig, at vi ikke har evnen til egentlig at give den fuldstændige beskyttelse af borgeren. Men vi må prøve at gøre, hvad vi kan, og dér er det vigtigt, hvad vi kommer til at bygge på: om det skal være et godkendelsessystem, eller det skal være et anvendelsessystem. Noget helt afgørende er, hvorledes kontrollen bliver. Den må være uhildet, og så kan vi komme ind på, om den skal ligge hos ressortministeren, med en minister som opmand kan man vel kalde det for – sidste gang blev finansministeren kaldt for overminister i denne henseende – eller om der skal bringes andre ting ind i det, derunder dataråd, eller hvad man nu har kaldt det for, eller at dette høje ting eller måske endog domstolene skal blandes ind i den uhildede kontrol; det væsentligste er, at den bliver så uhildet som overhovedet muligt.

Der er nævnt – og det er vel sandt – at man også i denne lovgivning må have straffe- og erstatningsbestemmelser, og her kommer domstolene jo givetvis ind i billedet. Men sådanne bestemmelser gælder som regel først, når skaden er sket, og derfor er problemet, at vi må søge at forebygge mod skade, og i den forbindelse er den ret til at få at vide, hvad der står om én i de pågældende registre, en ganske nødvendig del af det, vi nu her går i gang med.

Borgerens ret til at få rettet og få slettet, hvad der er forkert, må sikres. Af hensyn til os alle må det dog være således, at der er enkelte registre af særlig karakter, som vi ikke kan få oplysninger fra. Men en adgang til, at hver enkelt skulle have meddelelse om, at man var optaget i X eller Y register, som man har talt om, tror jeg egentlig ville føre til noget helt forkert, for det ville blive noget, der blev smidt væk, og som man ikke tog sig af. Jeg tror, det vil være bedre, som man også har været inde på det, at der findes en registerfortegnelse, og at enhver på grundlag af denne kan finde frem til svarene på: hvor